

عنوان مقاله:

مفهوم «ولایت» در آثار فخرالدین عراقی و عبدالغنی نابلسی

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 27، شماره 96 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

منصورهبرزگرکلورزی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، قزوین، ایران

ناصر محسنی نیا - استاد، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، قزوین، ایران

رضا چهرقانی - استاد، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بین المللی امام خمینی(ره)، قزوین، ایران

خلاصه مقاله:

مقاله حاضر به بررسی مفهوم «ولایت» در آثار فخرالدین عراقی و عبدالغنی النابلسی به عنوان یکی از عناصر و مولفه های مهم و مطرح عرفان و تصوف اسلامی می پردازد و هدف از تطبیق آرای آنان، بیان میزان شباهت ها و تفاوت های آن ه است. نتیجه این بررسی تطبیقی مفهوم ولایت در آثار عراقی و نابلسی که به روش توصیفی- تحلیلی انجام شده، بیانگر این شباهت اصلی است که در اندیشه عراقی و نابلسی، «ولی» به دو معنای «انسان کامل» حقیقی و «پیر و شیخی» است که به مرتبه فنا، مقام عاشقی و شهود دست یافته است. از این نظر، می توان گفت که ولایت در اندیشه نابلسی و عراقی بیشتر بر مدار اندیشه های محیی الدین ابن عربی می گردد و این اشتراک فکری آنان می تواند حاصل شرح آثار ابن عربی به ویژه فصوص الحکم او به وسیله آنان باشد. مهم ترین تفاوت های دو نامبرده و سلسله طریقتی آنان در مفهوم مورد بحث این است که ولایت در آثار عراقی و سهروردیه، «گزینشی و وهبی» از سوی حق تعالی است، اما در نابلسی و نقشبندیه، جنبه «اکتسابی» دارد. از این نظر، عراقی و سهروردیه معتقدند که برای ولایت باید عنایت الهی شامل حال فرد شود و نیز ولایت از منشور خاتم الانبیاء و انسان کامل خواهد بود، اما در اندیشه نابلسی و نقشبندیه، اولاً هر کسی می تواند به مقام ولایت دست یابد و ثانیاً ولایت خاصه، حاصل تجلی بی واسطه ولایت حق پس از تحقق فنای بنده است.

کلمات کلیدی:

عرفان اسلامی، سهروردیه، نقشبندیه، عراقی، نابلسی، ولایت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1585197>

